

PEDAGOŠKA PRAKSA 2006/07

navodila za študente 4. letnika eno- in dvopredmetnega študija pedagogike

TEMELJNA IZHODIŠČA IN NAMEN PRAKSE

Cilji prakse

- Z vključevanjem študentov v vsakdanje delo osnovnih in srednjih šol ter druge vzgojno - izobraževalne institucije jim bo omogočeno povezovanje in preverjanje teoretičnih spoznanj, ki so jih pridobili v času študija, s praktično dejavnostjo. Izkušnje, ki si jih bodo pridobili v času opravljanja prakse pa jim bodo pomagale pri osvajanju novih teoretičnih spoznanj.
- Študentje se bodo v času prakse seznanili s konkretnim položajem in dejavnostjo v tistih vzgojno-izobraževalnih institucijah, kjer bodo prakso opravljali.
- Študentje si bodo z aktivnim vključevanjem v neposredno vzgojno-izobraževalno delo pridobili tudi minimalne izkušnje, ki jim bodo v pomoč, da se bodo po diplomi hitreje in uspešneje vključili v šolsko delo.

Čas in trajanje prakse

Praksa je obvezna za vse redno vpisane študente v 3. in 4. letniku študija. Vsi študentje opravljajo prakso v istem času (hkrati). Le v izjemnih primerih je mogoče čas prakse posebej prilagoditi.

Prakse so oproščeni študentje, ki imajo več kot dve leti izkušenj pri neposrednem šolskem vzgojno - izobraževalnem delu. Za tiste, ki v času študija sodelujejo s posameznimi šolskimi ustanovami pri izvajanju programa (npr. prostovoljno delo), bomo program prakse posebej prilagodili.

Praksa traja 10 delovnih dni, v letošnjem štud. letu **od 27.11.2006 do 8.12.2006**.

Vsebina prakse

Vsebina prakse globalno zajema dva dela:

- Spoznavanje organizacije in režima dela v vzgojno-izobraževalni ustanovi.
- Vključevanje študentov v neposredno vzgojno-izobraževalno delo.

Študentu naj bo torej omogočeno, da bo v času opravljanja prakse dobil kar najboljši vpogled v delo ustanove kot celote, hkrati pa naj bi mu bilo omogočeno, da bi z aktivno vključitvijo v neposredno delo globlje spoznal eno od področij ali temeljnih vprašanj organizacije, režima, vsebine, itd. dela (npr. pouk, interesne dejavnosti, delo s starši, šolsko svetovalno delo ipd.).

Natančnejšo vsebino prakse in raspored opravljanja posameznih nalog oblikuje študent skupaj z mentorjem ob začetku prakse.

Mentorstvo

Vsakemu študentu bo v dogovoru z vodstvom institucije izbran ustrezen mentor. Ob zaključku prakse mentor napiše kratko poročilo in oceno uspešnosti študenta ob opravljanju prakse (v obsegu od 1/2 do 1 strani).

ORGANIZACIJA PEDAGOŠKE PRAKSE

Koordinatorja pedagoške prakse v letošnjem študijskem letu sta Damijan Štefanc in Petra Mrvar. Dosegljiva bosta v času govornih ur ter na elektronskih naslovih: **damijan.stefanc@guest.arnes.si** ali **petra.mrvar@gmail.com**

Vse informacije, gradiva in navodila v zvezi s pedagoško prakso bodo dostopna tudi na spletni strani »Didaktika INFO točka«: **www2.arnes.si/~dstefa2/**

Ker je pedagoška praksa težak organizacijski zalogaj, vas prosimo, da **dosledno upoštevate** spodnja navodila:

- Dogovori s koordinatorjema in izbira institucij za prakso potekajo v naslednjih terminih: **24.10., 25.10. in 26.10.2006** (natančne ure bodo objavljene na oglasni deski oddelka).
- Ko bo institucija izbrana, vam bo koordinator dal obrazec, s katerim boste osebno (lahko po predhodnem telefonskem dogovoru) odšli na izbrano institucijo. Tam ga bodo izpolnili in tako potrdili, da vas sprejmejo na pedagoško prakso. **Prvi stik in ostale dogovore s šolami/vrtci vzpostavljate od 30.10.2006 dalje IN NE PREJ.** Pred tem moramo namreč s fakultete vse šole uradno obvestiti, da se boste oglašali.

Najkasneje v torek, 7.11.2006 do 15. ure morate na fakulteto oddati **izpolnjen obrazec**, ki vam ga je potrdila izbrana šola. Izpolnjen obrazec oddate D. Štefancu ali P. Mrvar osebno oz. v predal pred tajništvom Oddelka.

SMERNICE ZA NAČRTOVANJE VSEBINE PRAKSE NA OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOLAH

1. del: Spoznavanje organizacije in režima dela na šoli

1. Organizacija šole (centralna in podružnične šole, velikost šole in šolskega okoliša, socialna struktura, itd). Populacija učencev, število oddelkov, organizacija pouka (enoizmenski, dvoizmenski pouk); uvajanje novih oblik pouka ali načrti za bližnjo prihodnost. Strokovna zasedenost šole.

2. Oddelki podaljšanega bivanja: organizacija in velikost oddelkov, kriteriji za vključevanje (učni uspeh, socialna struktura). Pričakovanja staršev ter pričakovanja učiteljev v zvezi z uresničevanjem nalog podaljšanega bivanja. Aktualni problemi dela v podaljšanem bivanju (strokovna zasedenost, metoda načrtovanja in evalvacije dela, itd.).

3. Interesne dejavnosti učencev na šoli (organizacija in vrste interesnih dejavnosti na razredni in predmetni stopnji; način zagotavljanja materialnih stroškov za izvajanje dejavnosti, participacija delovnih organizacij, društev in klubov iz šolskega okoliša, participacija staršev, zagotavljanje mentorstva, itd.)

4. Organizacija šolske svetovalne službe; vsebina dela; sodelovanje z vodstvom šole, učitelji in starši pri uresničevanju nalog šole in vzgojno izobraževalnem delu s posameznimi učenci. Aktualna vprašanja in težave delavcev šolske svetovalne službe.

5. Organizacija upravljanja in vodenja šole (delo ravnatelja in pomočnika, delitev upravnih in pedagoških nalog vodenja šole in učiteljskega kolektiva). Stiske in zadrege današnjega časa.

6. Dokumenti šole (statuti, pravilniki, letni delovni načrt, okvirni in podrobni učni načrti, načrti aktivov itd.).

7. Struktura strokovnih organov šole in vsebina dela (pristojnosti).

8. Povezovanje šole z okoljem; oblike in vsebine vzajemnega sodelovanja; sodelovanje šole s starši. Vloga staršev pri programiranju in realizaciji šolskega dela.

9. Oblike izobraževanja in strokovnega spopolnjevanja učiteljev: na kakšen način šola poskrbi za izobraževanje

učiteljev (predavanja, strokovne ekskurzije, strokovna knjižnica, aktivni itd.).

10. Materialno stanje (opremljenost šole z učnimi sredstvi in avdio-vizualnimi ter drugimi pripomočki). Viri zagotavljanja sredstev za pokrivanje materialnih stroškov.

2. del: Vključevanje študenta v neposredno delo šole

1. Študent spoznava značilnosti pouka na šoli tako, da hospitira pri pouku ob prisotnosti ravnatelja, pomočnika, svetovalnega delavca ali sam po dogovoru s posameznimi učitelji. Ob teh hospitacijah se seznanja z letnimi učnimi načrti in učnimi pripravami učiteljev na posamezno učno uro, spozna ostalo dokumentacijo (dnevnik opazovanj, matični listi, tedniki, dnevnik, itd.). Po hospitacijah se pogovarja z ravnateljem, svetovalcem in učiteljem o problemih pouka, skupaj analizirajo posamezne učne ure. Študent lahko pripravi učni nastop ob pomoči učiteljev ali svetovalcev.

2. Študent se vključuje v delo z učenci v podaljšanem bivanju. Spoznava režim vzgojno-izobraževalnega dela (učne ure in prosti čas, oblike in metode dela). Spoznava in analizira populacijo učencev, njihove medsebojne odnose, značilnosti itd.

3. Študent del časa preživi med učenci pri njihovih interesnih dejavnostih. Spoznava organizacijo in načrte posameznih interesnih dejavnosti; stopnjo in način motiviranja; vlogo mentorja; razliko med učitelji - mentorji in zunanjimi sodelavci - mentorji.

4. Če je na šoli organizirana šolska svetovalna služba oz. ima šola samo posamezne strokovne delavce (pedagoga, psihologa, socialnega delavca, socialnega pedagoga, logopeda in druge), naj študent spozna vsebino dela in se seznanja s oblikami, tehnikami in instrumenti, ki jih uporabljajo pri delu in sodelovanju z učitelji, učenci in starši.

5. Poleg vključevanja študenta v zgoraj omenjena področja naj se študent po možnosti udeleži še sestankov upravnih in strokovnih organov na šoli (aktivni, konference), če so v tem času organizirani; udeleži naj se roditeljskih sestankov in drugih oblik sodelovanja med starši in učitelji (po možnosti in po presoji tudi pri individualnih razgovorih).

VSEBINSKO POGLOBLJENO SPOZNAVANJE ŠOLSKE PRAKSE

Obveznosti študentov 4. letnika pedagogike v okviru študijske prakse
pri posameznih predmetih v študijskem letu 2006/07

I. POROČILO O ŠTUDIJSKI PRAKSI – DNEVNIK

Dnevnik naj vsebuje:

1. Naslovno stran, ki mora vsebovati: vaše ime in priimek, letnik študija, ime fakultete in oddelka, študijsko smer, naslov (»Dnevnik s študijske prakse 2006/07«), ime šole, na kateri ste opravljali prakso ter ime in priimek vašega mentorja/mentorice na šoli, datum oddaje dnevnika.
2. Jasen in natančen kronološki program prakse v obsegu 2-3 strani (kaj ste delali posamezni dan: vsebine, dejavnosti, vključenost v neposredno delo ipd.).
3. Vaše ovrednotenje prakse, refleksijo dogajanja, odprta vprašanja, bistvene ugotovitve (obseg 2-3 strani).

Izberite berljivo obliko pisave in velikost 11 ali 12. Razmik med vrsticami naj bo 1,5.

Zadnji rok za oddajo poročila (dnevnika) je 16. januar 2007. Kasneje oddana poročila in poročila, ki bodo bistveno odstopala od zgornjih navodil, bodo vrnjena avtorju. Poročila oddate osebno pri Damijanu Štefancu v kabinetu 414. Časovne roke za oddajo drugih pisnih izdelkov bodo določili posamezni profesorji za svoj predmet.

Prakso boste lahko vpisali v indeks, ko bomo na Oddelek prejeli pozitivno pisno oceno s strani vašega mentorja na izbrani šoli in ko bo pozitivno ocenjeno vaše poročilo o študijski praksi.

Poleg poročila/dnevnika morate študentje 4. letnika opraviti seminarske oz. raziskovalne obveznosti pri posameznih učiteljih v okviru njihovih predmetov. Pri njih boste dobili tudi natančnejša navodila za izdelavo ter določili časovne roke, do katerih morajo biti obveznosti opravljene.

II. KRAJŠE OPAZOVALNE oz. RAZISKOVALNE NALOGE

1. Šolsko svetovalno delo II – študentje enopredmetne pedagogike (izr. prof. dr. Metod Resman)

V sodelovanju in s pomočjo šolske svetovalne službe, mentorja in vodstva šole, študent podrobneje spozna naslednja vprašanja šolskega življenja in dela:

a) Identifikacija posebnosti v organizaciji in vsebini dela šole?

- Katere so tiste posebnosti (odlike, vrednote), ki jih šola namerava še posebej razvijati; ali so si postavili cilje in naloge, ki jih nameravajo dolgoročno uresničiti?
- Kako je (bo) šola k temu pristopila; operativni načrt: kdo vse in na kakšen način bo vključen v oblikovanje takih (razvojnih) načrtov; materialni, finančni in kadrovski pogoji?
- Odprta vprašanja (pomembnejše ovire, dileme, problemi) s katerimi se pri tem srečujejo (strokovno-kadrovske, materialno-finančne)
- Kako se v to vključuje (bo vključena) šolska svetovalna služba oziroma šolski pedagog?

2. Kakšni so načrti izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja učiteljev?

- Značilnosti vsebine izobraževanja in usposabljanja (skupni program, individualni)
- Kako se je program oblikoval (sugestije, priporočila zunanjih institucij, potrebe šole, potrebe posameznih učiteljev)?
- Organizacija izobraževanja (na šoli in izven nje)
- Kriteriji vključevanja učiteljev v izobraževanje in izpopolnjevanje (vsi enako število ur; eni letos, drugi naslednje leto; po interesu; itd.).
- Sodelovanje šolske svetovalne službe?

3. Na katere vidike šolskega življenja in dela so še posebej pozorni?

- katerim pojavom na šoli še posebej pozorno sledijo (katere podatke o vzgojno-izobraževalnem delu učencev, učiteljev oziroma šole kot celote sistematično zbirajo)?
- Katere podatke sistematično zbirajo in urejujejo pri šolski svetovalni službi?
- Primeri povezani z "drugačnostjo" (spolno, versko, kulturno, rasno, socialno) učencev (število in vrsta), ki jih obravnava šolska svetovalna služba!

4. Potreba učiteljev po sodelovanju s šolsko svetovalno službo?

- Ob katerih vprašanih dela bi učitelji želeli sodelovanje oziroma pomoč svetovalne službe?
- Kakšna oblika sodelovanja oziroma pomoči bi bila za učitelje najbolj ustrezna? (Na kakšen način naj bi jim pomagali?)

Opazovanja in ugotovitve študent zapiše v obliki poročila.

2. Pedagoška psihologija II. - štud. enopredm. pedagogike (doc. dr. Barbara Šteh)

V letošnjem študijskem letu je nosilna tema komunikacija. V času svoje prakse poiščite in izberite eno **značilno komunikacijsko situacijo – takšno, ki vas je v čem presenetila ali vas je nečesa pomembnega naučila**. Ni pomembno, ali ste bili opazovalec ali pa ste bili vanjo aktivno vpleteni.

Situacijo oz. epizodo čim bolj slikovito predstavite v obliki **posterja** (zaželeno: fotografije, skice, miselni vzorci ...). Pripravite lahko tudi audio, video posnetek. Zavedajte pa se, da morate varovati osebne podatke akterjev (etični vidik!). Situacijo analizirajte, interpretirajte, ovrednotite z vidika ustreznih teoretskih predpostavk o dejavnih medosebne komunikacije. Kaj vas je v tej situaciji presenetilo oz. kaj ste se predvsem iz nje naučili?

Poster boste predstavili kolegom na seminarju na »sejmu idej« (v približno 15h minutah). Kratek oris izbrane situacije z glavnimi ugotovitvami boste predstavili tudi na eni strani lista, ki ga boste oddali na tem istem seminarju.

3. Didaktika II. – štud. eno- in dvopredmetne pedagogike (doc. dr. Jana Kalin)

Vaja v okviru študijske prakse: opazovanje pouka in analiza poteka pod izbranim vidikom; preizkus določenega instrumenta (razredna klima, učne težave, ipd.); aktivno sodelovanje pri obliki vzgojno-izobraževalnega dela in analiza izkušnje; priprava in izvedba aktivnosti z učenci, učitelji ali starši ter analiza; sodelovanje v projektu, ki teče na šoli; študija izbranega primera. Pisno

predstavite razloge za izbiro tematike, problem oz. potek, ugotovitve in kritično ovrednotite svojo izkušnjo. (Obseg: 3 strani A4, velikost črk 12, presledek 1,5.). Oddate osebno ali v predal pred sobo 420 **najkasneje do 12. 1. 2007.**

II. SEMINARSKE NALOGE

1. Didaktika II – študentje enopredmetne pedagogike (doc. dr. Jana Kalin)

Študentje enopredmetne pedagogike izberejo temo s področja didaktike in pripravijo seminarsko nalogo.

Tematska področja seminarских nalog v okviru študijske prakse v 4. letniku študija:

1. organizacijske in vsebinske oblike vzgojno-izobraževalnega dela: kombinirani pouk, dopolnilni in dodatni pouk, individualna učna pomoč, interesne dejavnosti,
2. pouk: potek vzgojno-izobraževalnega procesa (učiteljeva in učenčeva vprašanja pri pouku, načrtovanje in preverjanje vzgojno-izobraževalnih ciljev, analiza učbenikov za določen učni predmet), sodobne učne oblike in metode, vloga učitelja in učencev pri pouku, uporaba sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku,
3. (zunanje) preverjanje znanja v osnovni in srednji šoli, opisno ocenjevanje,
4. analiza sodobnih in tradicionalnih didaktičnih pristopov: projektno učno delo, problemski pouk, sodelovalno učenje, raziskovalno delo učencev
5. učna individualizacija in diferenciacija (fleksibilna in zunanja), pouk v nivojskih skupinah
6. integracija otrok s posebnimi potrebami v redno OŠ, delo z učenci z učnimi težavami
7. delo z nadarjenimi učenci
8. učne inovacije na šolah, inovacijski in drugi projekti, ki potekajo na šolah, zagotavljanje kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela
9. 9-letna osnovna šola, prednosti in slabosti oz. težave na področju organizacije in izvajanja pouka in drugih oblik vzgojno-izobraževalnega dela, sodelovanje med učiteljico in vzgojiteljico v 1. razredu, učni načrti, učbeniki ipd.

Vsako tematsko področje lahko izbere največ 6 študentov, ki si znotraj področja razdelijo vsebine in delo pri predstavitvi seminarjev. V vsakem seminarju naj bodo predstavljena teoretična izhodišča z empiričnimi ugotovitvami s prakse.

Rok za oddajo seminarja je 12. 1. 2007.

2. Študentje dvopredmetnega študija pedagogike

Pripravijo seminarsko nalogo ali pri prof. dr. Metodu Resmanu pri predmetu Šolsko svetovalno delo II ali pri doc. dr. Jani Kalin pri Didaktiki II. Za Didaktiko veljajo enaki pogoji in roki za oddajo kot za enopredmetne študente.

Študentje v dogovoru s profesorjem izberejo temo s področja svetovalnega dela oz. didaktike in jo obdelajo v seminarski obliki. Ocena seminarja je sestavni del skupne ocene iz predmeta Šolsko svetovalno delo II oz. Didaktika II.